KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 34.130/VR

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, verenigde kamers, op 16 september 2002 door de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 tussen de Staat, de Gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gewesten voor een globaal en geïntegreerd drugbeleid", heeft op 20 september 2002 het volgende advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 34.130/VR

DE LA SECTION DE LEGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, chambres réunies, saisi par le Ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, le 16 septembre 2002, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un avant-projet de loi "portant assentiment à l'accord de coopération du 2 septembre 2002 entre l'Etat, les Communautés, la Commission Communautaire Commune, la Commission Communautaire Française et les Régions pour une politique de drogues globale et intégrée", a donné le 20 septembre 2002 l'avis suivant :

1. Volgens artikel 84, eerste lid, 2˚, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt :

"Het Samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 tussen de Staat, de Gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gewesten voor een globaal en geïntegreerd drugbeleid moet gelijktijdig met de hervorming van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica in werking kunnen treden teneinde een globaal en geïntegreerd beleid te kunnen voeren, zoals aangekondigd in de «Beleidsnota van de Federale Regering in verband met de drugproblematiek» van 19 januari 2001.

Het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica is reeds in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend op 29 mei 2002. Teneinde een gezamenlijke en overzichtelijke bespreking mogelijk te maken, moet dit voorontwerp van wet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 tussen de Staat, de Gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gewesten voor een globaal en geïntegreerd drugbeleid zo snel mogelijk in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend worden. Op die manier kan een coherente wetgeving tot stand komen.

Bovendien is een degelijke samenwerking tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten dringend noodzakelijk om de belangrijke maatschappelijke problematiek van druggebruik en drugsmisbruik efficiënt te begeleiden en aan te pakken. Dit samenwerkingsakkoord maakt een globaal en geïntegreerd drugbeleid mogelijk".

*

* *

2. Binnen de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, heeft de Raad van State zich moeten beperken tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van wet beoogt de instemming met het samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 voor een globaal en geïntegreerd drugbeleid.

Volgens het samenwerkingsakkoord wordt over dit globaal en geïntegreerd drugbeleid overleg gepleegd in een interministeriële conferentie (artikel 2). Het akkoord bevat een aantal bepalingen, onder meer voor wat betreft de te bereiken doelstellingen (artikel 1) en de stemmen waarover elke regering in de interministeriële conferentie beschikt (artikel 3).

Het samenwerkingsakkoord voorziet ook in de oprichting van een Algemene Cel Drugbeleid, die vooral een beleidsondersteunende taak heeft ten aanzien van de interministeriële conferentie. Deze Algemene Cel is samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken overheden. Een coördinator en een adjunct-coördinator verzorgen het secretariaat van de Algemene Cel (artikelen 6 tot 13).

Het samenwerkingsakkoord voorziet in de voortzetting van de activiteiten van de reeds bestaande Cel Gezondheidsbeleid Drugs, en voorziet tevens in de oprichting van twee nieuwe werkcellen, te weten de Cel Controle en de Cel Internationale Samenwerking (artikel 19). Daarnaast kan de Algemene Cel ook werkcellen ad hoc oprichten (artikel 18).

Het samenwerkingsakkoord bevat ten slotte een financieringsregeling voor de werkingskosten van de Algemene Cel, met inbegrip van een verdeelsleutel voor de verschillende betrokken overheden (artikelen 20 tot 25).

BEVOEGDHEID VAN DE FEDERALE OVERHEID, DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN

4. De federale overheid beschikt over de residuaire bevoegdheid inzake de bescherming van de volksgezondheid [(1)]. Deze bevoegdheid omvat onder meer het uitvaardigen van maatregelen met betrekking tot het vervoer, het bezit en de verkoop van verdovende middelen, zoals dit thans geregeld is in de wet van 24 februari 1921. Deze maatregelen kunnen ook strafsancties omvatten.

De meeste van de doelstellingen die worden opgesomd in artikel 1 van het samenwerkingsakkoord behoren aldus tot de bevoegdheid van de federale overheid.

5. De gemeenschappen, met inbegrip van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, zijn in de eerste plaats op grond van hun bevoegdheid inzake gezondheidszorg, met name voor wat betreft de preventieve gezondheidszorg, bevoegd om bij het samenwerkingsakkoord betrokken te worden [(2)]. Daarnaast zijn zij ook op grond van hun bevoegdheid inzake bijstand aan personen bevoegd voor bepaalde aspecten van het samenwerkingsakkoord, met name in zoverre dit handelt over de hulpverlening aan drugverslaafden [(3)].

Aangezien belangrijke delen van de betrokken gemeenschapsbevoegdheden voor wat betreft de Franse Gemeenschap werden overgedragen aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie [(4)], zijn ook deze overheden terecht partij bij het samenwerkingsakkoord voor wat betreft deze overgedragen bevoegdheden.

---

(1) De gemeenschappen zijn daarentegen bevoegd voor de aspecten van het gezondheidsbeleid die uitdrukkelijk worden opgesomd in artikel 5, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

(2) Zie artikel 5, § 1, I, 2°, van de bijzondere wet.

(3) Zie artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet.

(4) Zie artikel 3, 6° en 7°, van het decreet II van de Franse Gemeenschap van 19 juli 1993 "attribuant l'exercice de certaines compétences de la Communauté française à la Région wallonne et à la Commission communautaire française", artikel 3, 6° en 7°, van het decreet II van het Waalse Gewest van 22 juli 1993, met hetzelfde opschrift, en artikel 3, 6° en 7°, van het decreet III van de Franse Gemeenschapscommissie van 22 juli 1993, met hetzelfde opschrift.

6. Het valt daarentegen moeilijk in te zien welke materiële gewestbevoegdheden relevant zijn voor het samenwerkingsakkoord. In elk geval rijst de vraag waarom het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest partij zijn bij dit samenwerkingsakkoord. Dezelfde vraag geldt voor het Waalse Gewest, voor wat betreft de andere bevoegdheden dan die welke afkomstig zijn van de Franse Gemeenschap.

De door de federale regering gemachtigde ambtenaar heeft hieromtrent het volgende verklaard :

> "Het Vlaamse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn bevoegd in het kader van een coherent, geïntegreerd en globaal drugbeleid. Daarin zijn strafrechtelijke, sociale, medische en andere aspecten vervat. Het gaat voor Brussel om volgende materies : OCMW (Ordonnance instaurant un programme de politique générale dans les CPAS, du 7/3/2002), wetenschappelijk onderzoek (Ordonnance relative à l'encouragement et au financement de la recherche scientifique et de l'innovation technologique, du 21/2/2002), armoede (Ordonnance relative à l'élaboration d'un rapport annuel sur l'état de la pauvreté dans la Région de Bruxelles-Capitale, du 8/6/2000), sociale huisvesting (Ordonnance portant création du Conseil d'administration consultatif du logement de la Région de Bruxelles-Capitale, du 29/3/2001), dringende medische hulp en tewerkstelling (Ordonnance portant organisation et fonctionnement de l'ORBEM, du 18/1/2001).
>
> Overeenkomstig de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd, zijn de gewesten bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid, wetenschappelijk onderzoek, huisvesting.
>
> Om een geïntegreerd beleid te kunnen voeren, ook aangaande deze bevoegdheden, moesten ook vermelde gewesten betrokken worden bij het samenwerkingsakkoord".

Deze uitleg overtuigt niet. De aangehaalde materies en ordonnanties zijn in het beste geval slechts zeer onrechtstreeks verbonden met de drugproblematiek in het algemeen en met de doelstellingen vermeld in artikel 1 van het samenwerkingsakkoord in het bijzonder. Bovendien zijn sommige van de aangehaalde materies niet eens een gewestbevoegdheid en zijn twee van de aangehaalde ordonnanties afkomstig van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en niet van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Wat betreft de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten behoren, zoals bijvoorbeeld de huisvesting en de tewerkstelling, is het weliswaar denkbaar dat de gewestelijke overheden een bijzondere aandacht besteden aan de drugproblematiek.

.../...

Dit maakt die overheden echter nog niet bevoegd om betrokken te worden bij een samenwerkingsakkoord dat specifiek over het drugbeleid gaat. Het omgekeerde aannemen zou ertoe leiden dat elk samenwerkingsakkoord dat een globaal en geïntegreerd beleid beoogt, voor alle overheden opengesteld moet worden. Opdat een gewest betrokken zou kunnen worden bij een samenwerkingsakkoord in verband met het drugbeleid, zou op zijn minst melding gemaakt moeten worden van de specifieke gewestelijke beleidsdomeinen waarin de partijen bij het akkoord een geïntegreerd beleid wensen te voeren.

De conclusie lijkt dan ook te zijn dat het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest de bevoegdheid missen om partij te zijn bij het voorliggende samenwerkingsakkoord [(5)]. Dit probleem geldt niet voor het Waalse Gewest, maar dan enkel omdat diens betrokkenheid bij dit samenwerkingsakkoord kan steunen op de door de Franse Gemeenschap overgedragen bevoegdheden inzake gezondheidszorg.

7. Het voorgaande impliceert dat over het akkoord opnieuw onderhandeld moet worden.

De hiernavolgende opmerkingen in verband met het ontwerp van wet en in verband met het samenwerkingsakkoord worden dan ook slechts subsidiair gegeven [(6)].

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Artikel 3

8. Op de vraag waarom wordt voorzien in een afwijking van de algemene regel inzake de inwerkingtreding van wetten, heeft de gemachtigde ambtenaar het volgende geantwoord :

---

(5) Er moet overigens opgemerkt worden dat het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest geen partij zijn bij het Protocolakkoord van 30 mei 2001 inzake de totstandkoming van een geïntegreerd gezondheidsbeleid inzake drugs, waarvan de inhoud opvallende gelijkenissen vertoont met het thans voorliggende samenwerkingsakkoord.

(6) Deze opmerkingen zijn bovendien niet uitputtend (zie hiervóór, opmerking 2).

"Het is de bedoeling dat (de Algemene) Cel Drugbeleid zo snel mogelijk operationeel zou zijn. Wij hopen dat de andere betrokken overheden hier ook werk van maken".

Uit artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vloeit voort dat de samenwerkingsakkoorden die aan de betrokken wetgevende vergaderingen ter goedkeuring moeten worden voorgelegd, eerst gevolg kunnen hebben nadat elk van die wetgevende vergaderingen ermee heeft ingestemd. De federale overheid kan derhalve het samenwerkingsakkoord niet eerder (of later) in werking laten treden. Het lijkt dan ook aangewezen artikel 3 uit het ontwerp van wet weg te laten.

ONDERZOEK VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 9

9. Het is niet duidelijk wie de coördinator en de adjunct-coördinator (zie paragraaf 2) aanwijst. De tekst zou op dit punt aangevuld moeten worden.

Artikel 12

10. Volgens dit artikel is de wet van 20 juli 1990 ter bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid van toepassing op de Algemene Cel en de werkcellen.

De bedoelde wet bevat bepalingen i.v.m. de samenstelling van adviesorganen. Hij voorziet voorts in de ongeldigheid van adviezen die zijn gegeven door een orgaan dat niet aan de vereisten van die wet beantwoordt.

Te dezen is het allicht niet de bedoeling om ook die laatste sanctieregeling van toepassing te maken. Indien dat inderdaad niet het geval is, dient in artikel 12 van het samenwerkingsakkoord gepreciseerd te worden welke bepalingen van de wet van 20 juli 1990 wèl van toepassing zijn.

---

1. Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit :

"Het Samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 tussen de Staat, de Gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gewesten voor een globaal en geïntegreerd drugbeleid moet gelijktijdig met de hervorming van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica in werking kunnen treden teneinde een globaal en geïntegreerd beleid te kunnen voeren, zoals aangekondigd in de «Beleidsnota van de Federale Regering in verband met de drugproblematiek» van 19 januari 2001.

Het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van de gifstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, ontsmettingsstoffen en antiseptica is reeds in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend op 29 mei 2002. Teneinde een gezamenlijke en overzichtelijke bespreking mogelijk te maken, moet dit voorontwerp van wet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 tussen de Staat, de Gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschaps-commissie en de Gewesten voor een globaal en geïntegreerd drugbeleid zo snel mogelijk in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend worden. Op die manier kan een coherente wetgeving tot stand komen.

Bovendien is een degelijke samenwerking tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten dringend noodzakelijk om de belangrijke maatschappelijke problematiek van druggebruik en drugsmisbruik efficiënt te begeleiden en aan te pakken. Dit samenwerkingsakkoord maakt een globaal en geïntegreerd drugbeleid mogelijk".

*

* *

2. Eu égard au bref délai qui lui est imparti pour rendre son avis, le Conseil d'Etat a dû se limiter à formuler les observations suivantes.

*

* *

PORTEE DU PROJET

3. L'avant-projet de loi soumis pour avis entend porter assentiment à l'accord de coopération du 2 septembre 2002 pour une politique de drogues globale et intégrée.

Selon l'accord de coopération, cette politique de drogues globale et intégrée fait l'objet d'une concertation dans le cadre d'une conférence interministérielle (article 2). L'accord comporte un certain nombre de dispositions, notamment en ce qui concerne les objectifs à atteindre (article 1er) et les voix dont dispose chaque gouvernement au sein de la conférence interministérielle (article 3).

L'accord de coopération prévoit également la création d'une Cellule Générale de Politique en matière de Drogues dont la mission principale est d'apporter son appui à la conférence interministérielle en ce qui concerne la politique à mener. Cette Cellule Générale est composée de représentants des autorités concernées. Un coordinateur et un coordinateur adjoint assurent le secrétariat de la Cellule Générale (articles 6 à 13).

L'accord de coopération prévoit la poursuite des activités de l'actuelle Cellule Politique de Santé Drogues et prévoit en outre la création de deux nouvelles cellules de travail, à savoir la Cellule Contrôle et la Cellule Coopération internationale (article 19). En outre, la Cellule Générale peut également créer des cellules de travail ad hoc (article 18).

Enfin, l'accord de coopération prévoit un régime de financement des frais de fonctionnement de la Cellule Générale, y compris une clé de répartition pour les différentes autorités concernées (articles 20 à 25).

COMPETENCE DE L'AUTORITE FEDERALE, DES COMMUNAUTES ET DES REGIONS

4. L'autorité fédérale dispose de la compétence résiduaire en matière de protection de la santé publique (1). Cette compétence vise notamment l'adoption de mesures concernant le transport, la détention et la vente de stupéfiants, actuellement réglés par la loi du 24 février 1921. Ces mesures peuvent également comporter des sanctions pénales.

La plupart des objectifs énumérés à l'article 1er de l'accord de coopération relèvent ainsi de la compétence de l'autorité fédérale.

5. Sur la base, tout d'abord, de leur compétence en matière de soins de santé, notamment en ce qui concerne la médecine préventive, les communautés, en ce compris la Commission communautaire commune, sont habilitées à prendre part à l'accord de coopération (2). En vertu de leur compétence en matière d'aide aux personnes, elles sont également compétentes pour certains aspects de l'accord de coopération, dans la mesure où celui-ci traite notamment de l'assistance aux toxicomanes (3).

De larges parts des compétences concernées de la Communauté française ayant été transférées à la Région wallonne et à la Commission communautaire française (4), c'est à bon droit que ces autorités s'associent à l'accord de coopération en ce qui concerne ces compétences transférées.

---

(1) Par contre, les aspects de la politique de santé énumérés explicitement à l'article 5, § 1er, I, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, relèvent de la compétence des communautés.

(2) Voir l'article 5, § 1er, I, 2°, de la loi spéciale.

(3) Voir l'article 5, § 1er, II, de la loi spéciale.

(4) Voir l'article 3, 6° et 7°, du décret II de la Communauté française du 19 juillet 1993 "attribuant l'exercice de certaines compétences de la Communauté française à la Région wallonne et à la Commission communautaire française", l'article 3, 6° et 7°, du décret II de la Région wallonne du 22 juillet 1993, portant le même intitulé, et l'article 3, 6° et 7°, du décret III de la Commission communautaire française du 22 juillet 1993, portant le même intitulé.

6. En revanche, on aperçoit difficilement de quelles compétences matérielles les régions disposeraient pour être parties à l'accord de coopération. En tout état de cause, la question se pose de savoir pourquoi la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale sont parties à cet accord. La même question se pose à l'égard de la Région wallonne en ce qui concerne les compétences autres que celles transférées par la Communauté française.

Le fonctionnaire délégué par le gouvernement fédéral a déclaré ce qui suit à cet égard :

> "Het Vlaamse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn bevoegd in het kader van een coherent, geïntegreerd en globaal drugbeleid. Daarin zijn strafrechtelijke, sociale, medische en andere aspecten vervat. Het gaat voor Brussel om volgende materies : OCMW (Ordonnance instaurant un programme de politique générale dans les CPAS, du 7/3/2002), wetenschappelijk onderzoek (Ordonnance relative à l'encouragement et au financement de la recherche scientifique et de l'innovation technologique, du 21/2/2002), armoede (Ordonnance relative à l'élaboration d'un rapport annuel sur l'état de la pauvreté dans la Région de Bruxelles-Capitale, du 8/6/2000), sociale huisvesting (Ordonnance portant création du Conseil d'administration consultatif du logement de la Région de Bruxelles-Capitale, du 29/3/2001), dringende medische hulp en tewerkstelling (Ordonnance portant organisation et fonctionnement de l'ORBEM, du 18/1/2001).
>
> Overeenkomstig de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd, zijn de gewesten bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid, wetenschappelijk onderzoek, huisvesting.
>
> Om een geïntegreerd beleid te kunnen voeren, ook aangaande deze bevoegdheden, moesten ook vermelde gewesten betrokken worden bij het samenwerkingsakkoord".

Ces explications ne sont pas convaincantes. Dans le meilleur des cas, les matières et ordonnances invoquées ne seraient que très indirectement liées à la problématique de la drogue en général et aux objectifs mentionnés à l'article 1er de l'accord de coopération en particulier. En outre, certaines des matières invoquées ne sont même pas une compétence régionale et deux des ordonnances citées émanent de la Commission communautaire commune et non de la Région de Bruxelles-Capitale.

En ce qui concerne les matières relevant de la compétence des régions, telles que par exemple le logement et l'emploi, on peut certes concevoir que les autorités régionales attachent une importance particulière à la problématique de la drogue. Cela n'habilite toutefois pas ces autorités à s'associer à un accord de coopération traitant spécifiquement de la politique en matière de drogues. Admettre le contraire emporterait que chaque accord de coopération visant une politique globale et intégrée doive être ouvert à toutes les autorités. Afin qu'une région puisse être associée à un accord de coopération relatif à la politique en matière de drogues, il faudrait à tout le moins spécifier les domaines politiques régionaux dans lesquels les parties à l'accord souhaitent mener une politique intégrée.

La conclusion paraît dès lors s'imposer que la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale ne sont pas habilitées à s'associer à l'accord de coopération examiné [(5)]. Cette question ne se pose pas pour la Région wallonne, mais uniquement parce que sa participation au présent accord de coopération peut s'appuyer sur les compétences qui lui ont été transférées par la Communauté française en matière de soins de santé.

7. Il résulte de ce qui précède qu'il s'impose de renégocier l'accord.

Dès lors, les observations formulées ci-après au sujet du projet de loi et de l'accord de coopération ne le sont qu'à titre subsidiaire [(6)].

---

(5) Il est à noter au demeurant que la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale ne sont pas parties au Protocole d'accord du 30 mai 2001 concernant la création d'une politique de santé intégrée en matière de drogues, dont le contenu présente de singulières similitudes avec l'accord de coopération présentement examiné.

(6) Ces observations ne sont d'ailleurs pas exhaustives (voir l'observation 2 ci-dessus).

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET DE LOI

Article 3

8. En réponse à la question de savoir pourquoi il est prévu de déroger au régime général d'entrée en vigueur des lois, le fonctionnaire délégué a déclaré ce qui suit :

> "Het is de bedoeling dat (de Algemene) Cel Drugbeleid zo snel mogelijk operationeel zou zijn. Wij hopen dat de andere betrokken overheden hier ook werk van maken".

Il résulte de l'article 92bis, § 1er, alinéa 2, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles que les accords de coopération qui doivent être soumis à l'approbation des assemblées législatives concernées n'ont d'effet qu'après avoir reçu l'assentiment de chacune de ces assemblées. Dès lors, l'autorité fédérale ne peut pas anticiper (ou retarder) l'entrée en vigueur de l'accord de coopération. En conséquence, il paraît indiqué d'omettre l'article 3 du projet.

EXAMEN DE L'ACCORD DE COOPERATION

Article 9

9. On n'aperçoit pas qui désigne le coordinateur et le coordinateur adjoint (voir paragraphe 2). Il y aurait lieu de compléter le texte sur ce point.

Article 12

10. Selon cet article, la loi du 20 juillet 1990 visant à promouvoir la présence équilibrée d'hommes et de femmes dans les organes possédant une compétence d'avis s'applique à la Cellule Générale et aux cellules de travail.

La loi susvisée comporte des dispositions concernant la composition des organes consultatifs. Elle prévoit également la nullité des avis donnés par un organe qui ne répond pas aux conditions qu'elle impose.

En l'occurrence, il ne s'agit sans doute pas de rendre cette dernière sanction également applicable. Si telle n'est effectivement pas l'intention, on précisera à l'article 12 de l'accord de coopération quelles sont en revanche les dispositions de la loi du 20 juillet 1990 qui s'appliquent.

De verenigde kamers waren samengesteld uit

de Heren Messieurs	W. DEROOVER,	eerste voorzitter, premier président,
	M.-L. WILLOT-THOMAS,	kamervoorzitter, président de chambre,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS, P. LIENARDY, P. VANDERNOOT,	staatsraden, conseillers d'Etat,
Mevrouwen Mesdames	C. GIGOT,	griffier, greffier,
	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier, greffier assumé.

Les chambres réunies étaient composées de

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LEMMENS.

Het verslag werd uitgebracht door de HH. B. JADOT, eerste auditeur-afdelingshoofd, en J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. De nota's van het Coördinatiebureau werden opgesteld en toegelicht door de HH. G. DE BLEECKERE en R. WIMMER, adjunct-referendarissen.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LEMMENS.

Le rapport a été présenté par MM. B. JADOT, premier auditeur chef de section et J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. Les notes du Bureau de coordination ont été rédigées et exposées par MM. G. DE BLEECKERE et R. WIMMER, référendaires adjoints.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

C. GIGOT

DE EERSTE VOORZITTER - LE PREMIER PRÉSIDENT,

W. DEROOVER